

NL

Bemiddeling in EU-landen

Estland

In Estland moet onderscheid worden gemaakt tussen bemiddeling/mediation en verzoening/conciliatie. Bemiddeling is een breder begrip waaronder alle handelingen vallen waarbij een onafhankelijke derde bemiddelt tussen personen die het over een bepaalde kwestie met elkaar oneens zijn, zonder dat deze derde over de rechten van een scheidsman beschikt. In sommige gevallen kan de õiguskantsler (kanselier van justitie) als bemiddelaar optreden. Hoewel het begrip 'ombudsman' niet voorkomt in de Wet inzake de kanselier van justitie, oefent de kanselier van justitie ook de functies van ombudsman uit, door te controleren of overheidsorganen de fundamentele rechten en vrijheden van personen en de beginselen van goed bestuur respecteren, en door toezicht te houden op lokale overheden, publiekrechtelijke rechtspersonen en privaatrechtelijke instanties die publieke functies uitoefenen. Sinds 2011 oefent de kanselier van justitie tevens de functies van de ombudsman voor kinderen uit, uit hoofde van artikel 4 van het Verdrag inzake de rechten van het kind. Meer hierover is te vinden op de website van het bureau van de kanselier van justitie. Krachtens de Estlandse wetgeving verwijst het begrip verzoening naar de activiteiten van een conciliator of conciliatieorgaan bij civiele zaken. Verzoening is geregeld in de Wet inzake conciliatie, bemiddeling in een specifieke wet inzake mediation. De Wet inzake conciliatie is opgesteld met het oog op de omzetting in Estlands recht van Richtlijn 2008/52/EG betreffende bepaalde aspecten van bemiddeling/mediation in burgerlijke en handelszaken. Ingevolge de Wet inzake conciliatie kan een conciliator een natuurlijke persoon zijn, aan wie de partijen hebben gevraagd om als conciliator op te treden. Advocaten en notarissen kunnen ook als conciliators optreden. Ingevolge de specifieke wet kan de rol van conciliator ook worden toegewezen aan staatsorganen of lokale overheidsorganen. Op de website van de kamer van notarissen staat een lijst van notarissen die bereid zijn als conciliator op te treden. Op de website van de kamer van notarissen staat een lijst van advocaten die bereid zijn als conciliator op te treden. Het ministerie van Sociale Zaken is voornemens de activiteiten van mediators en conciliators in familiezaken verder te ontwikkelen. U kunt ook contact opnemen met de volgende niet-gouvernementele organisaties: De Estlandse Vereniging van bemiddelaars/mediators biedt informatie in het Estlands en het Engels. De contactpersoon is Anneli Liivamägi. De Estlandse Unie voor kindbescherming is een vereniging zonder winstoogmerk die opkomt voor de rechten van kinderen. Zij geeft onder meer advies aan ouders die een scheiding van tafel en bed of een echtscheiding willen aanvragen en moedigt hen aan gebruik te maken van bemiddelingsdiensten om de belangen van hun kinderen te beschermen. De Unie heeft opleidingen georganiseerd op het gebied van bemiddeling/mediation in familiezaken. De Estlandse Vereniging van verzekeraars heeft een bemiddelaar/mediator voor verzekeringszaken aangesteld die belast is met geschillen tussen verzekeringnemers enerzijds en verzekeraars of verzekeringstussenpersonen anderzijds. Op grond van de Wet op de beslechting van collectieve arbeidsgeschillen hebben partijen het recht zich tot de openbare conciliator te wenden in het geval van een collectief arbeidsgeschil (een geschil met betrekking tot de voorwaarden van een collectieve overeenkomst). De openbare conciliator is een onpartijdige deskundige die partijen die in een arbeidsgeschil verwickeld zijn, helpt om een compromis te sluiten. Het contactadres van de openbare conciliator voor collectieve arbeidsgeschillen is Henn Pärn, Public Conciliator, telefoon, e-mail Henn.Parn@riikliklepitaja.ee. Meer informatie is te vinden op de website van de openbare conciliator. Op welke gebieden is bemiddeling/mediation toegestaan en/of het meest gebruikelijk? Het verzoeningsproces waarin de Wet inzake conciliatie voorziet, kan over het algemeen gebruikt worden om alle burgerlijke geschillen te beslechten. Er bestaat een verzoeningsprocedure voor civiele zaken waarbij het geschil betrekking heeft op een privaatrechtelijke relatie en behandeld wordt door een kantonrechtbank. Hoewel er geen vergelijkende statistieken bestaan, is het waarschijnlijk dat bemiddeling vaker voorkomt op het gebied van familierecht. De kanselier van Justitie beslecht geschillen met betrekking tot discriminatie indien iemand een verklaring indient dat hij/zij is gediscrimineerd op grond van zijn/haar geslacht, ras, nationaliteit (etnische oorsprong), huidskleur, taal, afkomst, godsdienst, politieke of andere overtuigingen, financiële of sociale status, leeftijd, handicap, seksuele geaardheid of andere in de wet genoemde kenmerken. Mediators kunnen ook optreden in geval van inbreuken op fundamentele rechten. De openbare conciliator treedt op als conciliator in collectieve arbeidsgeschillen. Moeten specifieke voorschriften in acht worden genomen? Ingevolge de Estlandse wetgeving is medewerking aan de verzoeningsprocedure over het algemeen vrijwillig. De Estlandse Vereniging van bemiddelaars/mediators heeft beroepsnormen uitgewerkt die verplicht zullen worden gesteld voor conciliators die in Estland willen optreden als bemiddelaars in familiezaken. Het Estlandse Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering bevat een bijzondere regel die voorziet in verzoening door een rechter in situaties waarin een ouder een bevel met betrekking tot de omgang met het kind negeert. Overeenkomstig artikel 563 van dit wetboek kan de rechter, op verzoek van een van de ouders, beide ouders bij dagvaarding oproepen voor de rechter te verschijnen om het betreffende geschil door middel van een overeenkomst te beslechten. De rechter roept de ouders bij dagvaarding op om persoonlijk te verschijnen en wijst hen op de mogelijke rechtsgevolgen (boete of gevangenisstraf) als zij niet verschijnen. Het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering voorziet tevens in de mogelijkheid ouders verplicht te laten deelnemen aan een verzoeningsproces volgens de Wet inzake conciliatie, indien de rechter dit, gezien de feiten van de zaak en de procedure tot dan toe, noodzakelijk acht in het belang van de beslechting van de kwestie. Verzoening waarbij de kanselier van justitie optreedt, is geregeld in de artikelen 355-3515 van de Wet inzake de kanselier van justitie. De beslechting van collectieve arbeidsgeschillen, de activiteiten van de openbare conciliator en de rechten en plichten van de partijen die betrokken zijn in het proces, zijn geregeld in de Wet op de beslechting van collectieve arbeidsgeschillen. De procedureregels van de bemiddelaar/mediator van de Estlandse Vereniging van verzekeraars zijn online beschikbaar. Het ministerie van Sociale Zaken helpt bij de ontwikkeling van mediation in familiezaken; dit omvat onder andere de instelling van een standaard-beroepskwalificatie voor mediation in familiezaken. In de toekomst zullen de staat of lokale overheden mogelijk mediation aanbieden en de kosten van bepaalde mediationdiensten dekken. Informatie en opleiding Informatie over conciliators die volgens de Wet inzake conciliatie optreden, waaronder notarissen en advocaten, is te vinden op de websites van degenen die als conciliator actief zijn. Op de website van de kamer van notarissen is een lijst van notarissen beschikbaar die bereid zijn als conciliator op te treden. Dezelfde informatie, maar dan voor advocaten, is te vinden op de website van de Estlandse orde van advocaten. Informatie over de activiteiten van de kanselier van justitie als conciliator is te vinden op de website van de kanselier van justitie. Informatie over de activiteiten van de openbare conciliator als conciliator is te vinden op de website van de openbare conciliator. Opleidingen voor mediators worden verzorgd door de particuliere sector (bv. de Vereniging van bemiddelaars/mediators). Er bestaat geen specifieke regeling voor de opleiding van mediators. Hoeveel kost bemiddeling/mediation? Ingevolge de Wet inzake conciliatie is verzoening niet kosteloos; de kosten van verzoening worden in onderling overleg tussen de conciliator en de betrokken partijen vastgesteld. Volgens de gegevens op de website van de Vereniging van bemiddelaars/mediators kostte verzoening in familiezaken in 2013 60 euro per sessie. De kosten voor mediation worden gelijk verdeeld tussen de partijen. Indien de rechter het noodzakelijk acht een conciliator of mediator in te schakelen om een geschil te beslechten, kan de economisch zwakkere partij om bijstand van de overheid vragen om de kosten te dekken. Indien de kanselier van justitie als conciliator optreedt, is er geen vergoeding verschuldigd. Aan het verzoeningsproces kunnen echter aanvullende kosten verbonden zijn. De kanselier van justitie bepaalt wie deze kosten moet dragen. De beslechting van collectieve arbeidsgeschillen door de kanselier van justitie is eveneens kosteloos. De kosten die voortvloeien uit de beslechting van een collectief arbeidsgeschil worden gedragen door de in het ongelijk gestelde partij, of in onderlinge overeenstemming verdeeld over de partijen. De bemiddelaar/mediator van de Estlandse Vereniging van verzekeraars brengt 50 euro administratiekosten in rekening, de vergoeding voor de verzekeringsconciliator bedraagt maximaal 160 euro. Indien de verzoeningspoging mislukt, wordt deze vergoeding gehalveerd. Kunnen overeenkomsten die via bemiddeling/mediation tot stand zijn gekomen, ten uitvoer worden gelegd? Ingevolge de Wet inzake conciliatie is de overeenkomst die via een verzoeningsproces tot stand is gekomen, uitvoerbaar nadat op grond van een verzoekschrift de passende procedure om deze uitvoerbaar te verklaren is doorlopen (de artikelen 6271 en 6272 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering). Een verzoeningsovereenkomst die via een verzoeningsproces met

behulp van een notaris of advocaat tot stand is gekomen, kan ook door een notaris uitvoerbaar worden verklaard, overeenkomstig de regels die in de Wet op het notarisambt zijn vastgelegd. Een overeenkomst die tot stand is gekomen met behulp van de openbare conciliator ter beslechting van een collectief arbeidsgeschil, is voor beide partijen bindend, en rechtsgeldig vanaf de datum van ondertekening, tenzij een andere datum van inwerkingtreding is overeengekomen. Dit type overeenkomst vormt echter geen executoriale titel. Waarom zou u, in plaats van naar de rechter te stappen, uw geschil niet proberen op te lossen door middel van mediation? Dit wordt alternatieve geschillenbeslechting genoemd, waarbij een bemiddelaar helpt om de partijen die een geschil met elkaar hebben tot overeenstemming te brengen. De regering en de juristen in Estland zijn zich bewust van de voordelen van bemiddeling.

Met wie contact opnemen?

In Estland moet onderscheid worden gemaakt tussen bemiddeling/mediation en verzoening/conciliatie. Bemiddeling is een breder begrip waaronder alle handelingen vallen waarbij een onafhankelijke derde bemiddelt tussen mensen die het over een bepaalde kwestie met elkaar oneens zijn, zonder dat deze derde over de rechten van een scheidsman beschikt.

In sommige gevallen kan de *õiguskantsler* (kanselier van justitie) als bemiddelaar optreden. Hoewel het begrip 'ombudsman' niet voorkomt in de Wet inzake de kanselier van justitie, oefent de kanselier van justitie ook de functies van ombudsman uit, door te controleren of overheidsorganen de fundamentele rechten en vrijheden van mensen en de beginselen van goed bestuur respecteren, en door toezicht te houden op lokale overheden, publiekrechtelijke rechtspersonen en privaatrechtelijke instanties die publieke functies uitoefenen. Vanaf 2011 oefent de kanselier van justitie tevens de functies van de ombudsman voor kinderen uit, uit hoofde van artikel 4 van het Verdrag inzake de rechten van het kind. Meer informatie is te vinden op de [website](#) van de kanselier van justitie.

Krachtens de Estlandse wetgeving verwijst het begrip verzoening naar de activiteiten van een conciliator of conciliatieorgaan bij civiele zaken. Verzoening is geregeld in de Wet inzake conciliatie, bemiddeling in een specifieke wet inzake mediation. De Wet inzake conciliatie is opgesteld met het oog op de omzetting in Estlands recht van Richtlijn 2008/52/EG betreffende bepaalde aspecten van bemiddeling/mediation in burgerlijke en handelszaken.

Ingevolge de Wet inzake conciliatie kan een conciliator een natuurlijke persoon zijn, aan wie de partijen hebben gevraagd om als conciliator op te treden. Advocaten en notarissen kunnen ook als conciliators optreden. Ingevolge de specifieke wet kan de rol van conciliator ook worden toegewezen aan een staats- of lokale-overheidsorgaan.

Op de [website](#) van de kamer van notarissen staat een lijst van notarissen die bereid zijn als conciliator op te treden.

Op de [website](#) van de Estlandse orde van advocaten staat een lijst van advocaten die bereid zijn als conciliator op te treden.

Het ministerie van Sociale Zaken is voornemens de activiteiten van mediators en conciliators in familiezaken verder te ontwikkelen.

U kunt ook contact opnemen met de volgende niet-gouvernementele organisaties:

De [Estlandse Vereniging van bemiddelaars/mediators](#) biedt informatie in het Estlands en het Engels. De contactpersoon is [Anneli Liivamägi](#).

De [Estlandse Unie voor kindbescherming](#) is een vereniging zonder winstoogmerk die opkomt voor de rechten van kinderen. Zij geeft onder meer advies aan ouders die een scheiding van tafel en bed of een echtscheiding willen aanvragen en moedigt hen aan gebruik te maken van bemiddelingsdiensten om de belangen van hun kinderen te beschermen. De Unie heeft opleidingen georganiseerd op het gebied van bemiddeling/mediation in familiezaken.

De [Estlandse Vereniging van verzekeraars](#) heeft een bemiddelaar/mediator voor verzekeringszaken in het leven geroepen die zich bezighoudt met geschillen tussen verzekeringnemers enerzijds en verzekeraars of verzekeringstussenpersonen anderzijds.

Op grond van de Wet op de beslechting van collectieve arbeidsgeschillen hebben partijen het recht zich tot de openbare conciliator te wenden in het geval van een collectief arbeidsgeschil (een geschil met betrekking tot de voorwaarden van een collectieve overeenkomst). De openbare conciliator is een onpartijdige deskundige die partijen die in een arbeidsgeschil verwickeld zijn, helpt om een compromis te sluiten.

Het contactadres van de openbare conciliator voor collectieve arbeidsgeschillen is Henn Pärn, Public Conciliator, telefoon +372 6269 960, e-mail Henn.Parn@riikiklepitaja.ee. Meer informatie is te vinden op de website van de [openbare conciliator](#).

Meer informatie is te vinden op de website van de [openbare conciliator](#).

Op welke gebieden is bemiddeling/mediation toegestaan en/of het meest gebruikelijk?

Het verzoeningsproces waarin de Wet inzake conciliatie voorziet, kan over het algemeen gebruikt worden om alle burgerlijke geschillen te beslechten. Er bestaat een verzoeningsprocedure voor civiele zaken waarbij het geschil betrekking heeft op een privaatrechtelijke relatie en behandeld wordt door een kantonrechtbank. Hoewel er geen vergelijkende statistieken bestaan, is het waarschijnlijk dat bemiddeling vaker voorkomt op het gebied van familierecht.

De kanselier van Justitie beslecht geschillen met betrekking tot discriminatie indien iemand een verklaring indient dat hij/zij is gediscrimineerd op grond van zijn/haar geslacht, ras, nationaliteit (etnische oorsprong), huidskleur, taal, afkomst, godsdienst, politieke of andere overtuigingen, financiële of sociale status, leeftijd, handicap, seksuele geaardheid of andere wettelijk vastgelegde kenmerken. Mediators kunnen ook optreden in geval van inbreuken op fundamentele rechten.

De openbare conciliator treedt op als conciliator in collectieve arbeidsgeschillen.

Moeten specifieke voorschriften in acht worden genomen?

Ingevolge de Estlandse wetgeving is medewerking aan de verzoeningsprocedure over het algemeen vrijwillig.

De [Estlandse Vereniging van bemiddelaars/mediators](#) heeft beroepsnormen uitgewerkt die verplicht zullen worden gesteld voor conciliators die in Estland als bemiddelaars in familiezaken willen optreden.

Het [Estlandse Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering](#) bevat een bijzondere regel die voorziet in verzoening door een rechter in situaties waarin een ouder een bevel met betrekking tot de omgang met het kind negeert. Overeenkomstig artikel 563 van dit wetboek kan de rechter, op verzoek van een van de ouders, beide ouders bij dagvaarding oproepen voor de rechter te verschijnen om het betreffende geschil door middel van een overeenkomst te beslechten. De rechter roept de ouders bij dagvaarding op om persoonlijk te verschijnen en wijst hen op de mogelijke rechtsgevolgen (boete of gevangenisstraf) als zij niet verschijnen.

Het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering voorziet tevens in de mogelijkheid ouders verplicht te laten deelnemen aan een verzoeningsproces volgens de Wet inzake conciliatie, indien de rechter dit, gezien de feiten van de zaak en de procedure tot dan toe, noodzakelijk acht in het belang van de beslechting van de kwestie.

Verzoening waarbij de kanselier van justitie optreedt, is geregeld in artikel 35, lid 5-15 van de Wet inzake de kanselier van justitie.

De beslechting van collectieve arbeidsgeschillen, de activiteiten van de openbare conciliator en de rechten en plichten van de partijen die betrokken zijn in het proces, zijn geregeld in de Wet op de beslechting van collectieve arbeidsgeschillen.

De procedureregels van de bemiddelaar/mediator van de Estlandse Vereniging van verzekeraars zijn [online](#) beschikbaar.

Het ministerie van Sociale Zaken helpt bij de ontwikkeling van mediation in familiezaken; dit omvat onder andere de instelling van een standaard beroepskwalificatie voor mediation in familiezaken. In de toekomst zullen de staat of lokale overheden mogelijk mediation aanbieden en de kosten van bepaalde mediationdiensten dekken.

Informatie en opleiding

Informatie over conciliators die volgens de Wet inzake conciliatie optreden, waaronder notarissen en advocaten, is te vinden op de websites van degenen die als conciliator actief zijn. Op de [website](#) van de kamer van notarissen is een lijst van notarissen beschikbaar die bereid zijn als conciliator op te treden.

Dezelfde informatie, maar dan voor advocaten, is te vinden op de website van de Estlandse orde van advocaten.

Informatie over de activiteiten van de kanselier van justitie als conciliator is te vinden op de [website](#) van de kanselier van justitie.

Informatie over de activiteiten van de openbare conciliator als conciliator is te vinden op de [website](#) van de openbare conciliator.

Opleidingen voor mediators worden verzorgd door de particuliere sector (bijv. de Vereniging van bemiddelaars/mediators). Er bestaat geen specifieke regeling voor de opleiding van mediators.

Hoeveel kost bemiddeling/mediation?

Ingevolge de Wet inzake conciliatie is verzoening niet kosteloos; de kosten van verzoening worden in onderling overleg tussen de conciliator en de betrokken partijen vastgesteld. Volgens de gegevens op de website van de Vereniging van bemiddelaars/mediators kost verzoening in individuele zaken 40 euro per sessie en verzoening in familiezaken 60 euro per sessie (gegevens voor 2011). De kosten voor mediation worden gelijk verdeeld tussen de partijen. Indien de rechter het noodzakelijk acht een conciliator of mediator in te roepen om een geschil te beslechten, kan de economisch zwakkere partij om bijstand van de overheid vragen om de kosten te dekken.

Indien de kanselier van justitie als conciliator optreedt, is er geen vergoeding verschuldigd. Aan het verzoeningsproces kunnen echter aanvullende kosten verbonden zijn. De kanselier van justitie bepaalt wie deze kosten moet dragen.

De beslechting van collectieve arbeidsgeschillen door de kanselier van justitie is eveneens kosteloos. De kosten die voortvloeien uit de beslechting van een collectief arbeidsgeschil worden gedragen door de in het ongelijk gestelde partij, of in onderlinge overeenstemming verdeeld over de partijen.

De bemiddelaar/mediator van de Estlandse Vereniging van verzekeraars brengt 50 euro administratiekosten in rekening, de vergoeding voor de verzekeringsconciliator bedraagt 160 euro. Als de verzoeningspoging mislukt, wordt deze vergoeding gehalveerd.

Kunnen overeenkomsten die via bemiddeling/mediation tot stand zijn gekomen, ten uitvoer worden gelegd?

Ingevolge de Wet inzake conciliatie is de overeenkomst die via een verzoeningsproces tot stand is gekomen, uitvoerbaar nadat op grond van een verzoekschrift de passende procedure om deze uitvoerbaar te verklaren is doorlopen (artikel 627, lid 1 en 2 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering). Een verzoeningsovereenkomst die via een verzoeningsproces met behulp van een notaris of advocaat tot stand is gekomen, kan ook door een notaris uitvoerbaar worden verklaard, overeenkomstig de regels die in de Wet op het notarisambt zijn vastgelegd.

Een overeenkomst die tot stand is gekomen met behulp van de openbare conciliator ter beslechting van een collectief arbeidsgeschil, is voor beide partijen bindend, en rechtsgeldig vanaf de datum van ondertekening, tenzij een andere datum van inwerkingtreding is overeengekomen. Dit type overeenkomst vormt echter geen executoriale titel.

Laatste update: 06/10/2015

De verschillende taalversies van deze pagina worden bijgehouden door de betrokken lidstaten. De informatie wordt vertaald door de diensten van de Europese Commissie. Eventuele aanpassingen zijn daarom mogelijk nog niet verwerkt in de vertalingen. De Europese Commissie aanvaardt geen verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid met betrekking tot informatie of gegevens in dit document. Zie de juridische mededeling voor auteursrechtelijke bepalingen van de lidstaat die verantwoordelijk is voor deze pagina.